

**ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล
ในพื้นที่อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย**
**Leadership in Local Development of Sub-District Administrative
Organization Committee of Si Samrong District
Sukhothai Province**

ธรรตพงศ์ วงษ์สวัสดิ์*

คณะรัฐประศาสนศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

คมสัน สมคง

คณะบริหารธุรกิจ วิทยาลัยทองสุข

*e-mail: fonthai@hotmail.com

Thutsapong Wongsawad

Faculty of Public Administration, Thongsook College

Komsan Somkong

Faculty of Business Administration, Thongsook College

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ(1) เปรียบเทียบภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย และ (2) รวบรวมข้อเสนอแนะผลการศึกษาศึกษาการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล ประชากร คือ กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบล และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ใช้วิธีการสุ่มอย่างแบบเจาะจง 159 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ย .94 วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐาน ด้วยค่าที และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว โดยการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD และวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา ด้านความสามารถในการประสานงาน และด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลและข้อมูลทางสังคมที่ต่างกัน มีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น ไม่แตกต่างกันเมื่อตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการ LSD พบว่า กรรมการองค์การบริหารส่วนตำบลมีความสามารถในการแก้ไขปัญหา แตกต่างกันตามระยะเวลาดำรงตำแหน่งที่นานกว่าย่อมจะมีความรู้และประสบการณ์ทำงานในการพัฒนาท้องถิ่นที่มากกว่า และผลการให้ข้อเสนอแนะ พบว่า ทุกพื้นที่ควรติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์จากโครงการพัฒนาชุมชน ร่วมมือกันสร้างมูลค่าสินค้าให้เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น ดูแลรักษาสีน้ำแว่นล่อม การปลูกป่าชุมชน และขุดลอกแหล่งน้ำเพื่อให้ชุมชนใช้อุปโภคบริโภค

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำ การพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบล

Abstract

The objectives of research were to 1) compare leadership in development of the Sub-District Administration Organization (SAO) committee of Si Samrong District, Sukhothai Province; and 2) collect the suggestions on local development from the committee. The 159 participants are selected using purposive sampling method from SAO committee and SAO Council committee. The instrument is a set of questionnaire. The average confidence test .94. Data were analyzed using descriptive statistics, percentage, average, standard deviation and hypothesis testing with the values t-test and ANOVA analysis testing different pairs with the LSD and analyze suggestion. The result found that the overall percentage is at the high level. It can be ordered from the highest as being informed of local development news, potential of persuading to be trusted and accept, visions on development, potential in collaborations and potential in problem solving. The hypotheses, personal factors, and social data have led to local development. There was no difference between the two groups. The LSD method found that the SAO Committee had the ability to solve the problem. The difference in length of stay will be more knowledge and experience in the local development. The results suggest that all areas should be monitored and evaluated for achievement of community development projects. Cooperate to create value for local products, environmental protection community forest planting and dredging water sources for community consumption.

Keywords: Leadership, Local Development, Sub-District Administrative Organization

บทนำ

การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นพื้นฐานของการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยโดยให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการกิจของท้องถิ่นและเกิดความสำนึกในสิทธิหน้าที่ของตนเองที่มีต่อชุมชนมีตัวแทนของประชาชนเข้าไปทำหน้าที่ในองค์กรที่จะทำภารกิจเพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้ตรงตามเป้าหมายรวดเร็วและมีประสิทธิภาพที่สุด (Puang-ngam, 2007) การกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่นในระดับตำบลเป็นรากฐานสำคัญของการให้สิทธิเสรีภาพในการดำเนินชีวิตขององค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) โดยการให้ประชาชนในตำบลนั้นเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของท้องถิ่นเป็นการกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นเป็นผู้กำหนดแนวทางและเป็นแกนสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมการเมืองและสิ่งแวดล้อมในชนบทของประเทศ อบต. ต้องมีบทบาทหน้าที่บริหารงานทุกขั้นตอนของกิจกรรมการพัฒนาตั้งแต่การวางแผนการจตุการการประสานงานการปฏิบัติตามแผนและการประเมินผล เพื่อให้การดำเนินงานต่าง ๆ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ หากการบริหารงานและการพัฒนาเกิดมีปัญหาหรือมีความผิดพลาดแล้วก็จะส่งผลทำให้แผนงานหรือนโยบายของรัฐเกิดความเสียหาย ล้มเหลวและไม่ประสบความสำเร็จได้ (Yongvanit, 2010)

แนวคิดการปกครองท้องถิ่นเป็นประโยชน์ต่อการวางรากฐานและเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น การประสบผลสำเร็จขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพการบริหารงานของอบต. ศักยภาพในการดำเนินงานของแต่ละท้องถิ่นนั้นย่อมแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องโครงสร้างองค์การความสามารถในการบริหารจัดการและประเพณีปฏิบัติรวมทั้งการประสานงานของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องและปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ที่สำคัญคือ ภาวะผู้นำของผู้บริหาร เพราะเป็นการบริหารเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนรวม องค์การ ทรัพยากรมนุษย์ และสภาพแวดล้อมต่าง ๆ ต้องสอดคล้องและมีการพัฒนาไปในทิศทางเดียวกันตามศักยภาพและความต้องการในบริบทของชุมชนกรรมการ อบต. ต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่บริบทของชุมชน รวมถึงกระบวนการวางแผนการมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกลในการพัฒนาท้องถิ่นสามารถใช้ทักษะในการจูงใจให้ประชาชนในท้องถิ่นยอมรับและเชื่อมั่นศรัทธาประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือและแก้ไขปัญหาในชุมชนได้เป็นอย่างดีและสามารถชี้แนะให้คำแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน การนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์เกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองนโยบายการกระจายอำนาจของรัฐบาลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Oanoi, 2007)

ด้วยเหตุผลดังกล่าวทำให้เห็นว่าการบริหารงานของอบต. ต้องมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์การ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ และหลักการและกระบวนการวางแผน สามารถสร้างแรงจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ มีข้อมูลข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น การประสานงาน และการแก้ไขปัญหา เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวมและเกิดความเข้มแข็งของชุมชน เมื่อชุมชนมีความเข้มแข็งจะทำให้ประเทศชาติเจริญก้าวหน้าเป็นกำลังของประเทศชาติในอนาคต ผู้วิจัยจึงต้องการที่จะศึกษาภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการ อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ให้มีความพร้อมในการตัดสินใจและการพัฒนาท้องถิ่นตามนโยบายการกระจายอำนาจการปกครองสู่ท้องถิ่น อย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการ อบต. ในพื้นที่อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะผลการศึกษาการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการอบต. ในพื้นที่อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย

วิธีการวิจัย

ประชากร ได้แก่ กรรมการ อบต. และสมาชิกสภา อบต. ในเขตพื้นที่อำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย มีทั้งหมด 12 แห่ง (ไม่นับหน่วยที่ขึ้นเป็นเทศบาลตำบล) จำนวน 268 คน (Sukhothai Provincial Office for Local Administration, 2016) ใช้วิธีการสุ่มอย่างแบบเจาะจงโดยเทียบประชากรจากตาราง (Krejcie & Morgan, 1970) ได้จำนวนตัวอย่าง 159 คน

เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามมีลักษณะคำถามปลายเปิด แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้ (1) ปัจจัยส่วนบุคคล และข้อมูลด้านสังคม (2) ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น มี 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการ อบต.

(n=159)

ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ	อันดับที่
1. ด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น	4.19	.46	มาก	1
2. ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ	4.04	.49	มาก	2
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา	3.90	.53	มาก	4
4. ด้านความสามารถในการประสานงาน	3.86	.49	มาก	5
5. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา	4.00	.53	มาก	3
รวม	4.01	.41	มาก	

ด้านความสามารถในการประสานงาน ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา และด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา และ (3) ข้อเสนอแนะ

ตรวจสอบเครื่องมือโดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พิจารณาปรับปรุงตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยแต่ละข้อคำถาม มีประเด็นคำตอบให้เลือกแบบมาตรวัดประมาณค่า และนำแบบสอบถามไปทดสอบกับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค มีค่าความเชื่อมั่นเฉลี่ย .94 และนำแบบสอบถามที่ได้ไปวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา หาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐาน ด้วยค่าที (t-test) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

ผลการวิจัย

1. ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุมากกว่า 50 ปี ระดับการศึกษาปริญญาตรี และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,000-20,000 บาท ข้อมูลทางสังคม ส่วนใหญ่มีตำแหน่งเป็นสมาชิกสภา อบต. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งมากกว่า 4 ปี เป็นสมาชิกกลุ่มกองทุนหมู่บ้านและได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับโครงสร้าง บทบาท อำนาจหน้าที่และการปฏิบัติหน้าที่ตามแนวนโยบายของรัฐ

2. การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการ อบต. พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา และด้านความสามารถในการประสานงาน (ตารางที่ 1)

ผู้วิจัยยังมีประเด็นที่น่าสนใจในการวิเคราะห์เป็นรายด้าน ดังนี้

1. ด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย พบว่าอันดับที่หนึ่ง คือ มีความสนใจติดตามข่าวสารเกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ รองลงมา คือ สนใจเป็นผู้นำความรู้เทคโนโลยีและสิ่งแปลกใหม่มาใช้ในการดำเนินงานของ อบต. รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น นำเอาความรู้และข่าวสารการพัฒนาถ่ายทอดให้กับเพื่อนร่วมงานเป็นประจำและอันดับสุดท้าย คือ ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ชี้แจงการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่นต่อประชาชนอยู่เสมอ

2. ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย พบว่า อันดับหนึ่งที่หนึ่ง คือ ประชาชนในพื้นที่ให้ความเคารพและยอมรับนับถือรองลงมา คือ มีความสามารถโน้มน้าวให้บุคลากรทำงานด้วยความเต็มใจและเสียสละสมาชิก อบต. ให้การยอมรับนับถือบุคลากรในหน่วยงานยอมรับและขอคำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางในการปฏิบัติงานเสมอ และอันดับสุดท้าย คือ บุคลากรในหน่วยงานเชื่อถือและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นอย่างดี

3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย พบว่า อันดับหนึ่งที่หนึ่ง คือ มีการนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้จากการไปศึกษาดูงานจากหน่วยงานอื่นมาปรับปรุงและพัฒนาการทำงานของหน่วยงาน รองลงมา คือ สามารถนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมสัมมนา มาประยุกต์ใช้กับการดำเนินงานเพื่อให้หน่วยงานมีการปฏิบัติ

งานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีการติดตามข้อมูลข่าวสารการพัฒนาต่าง ๆ และนำมาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ส่งเสริมพัฒนาระบบสารสนเทศในหน่วยงานเพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าของกระแสโลก และอันดับสุดท้าย คือ มีการนำตัวอย่างที่ดีจากหน่วยงานอื่นมาปรับปรุงพัฒนางานของตนเอง

4. ด้านความสามารถในการประสานงาน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย พบว่า อันดับหนึ่งที่หนึ่ง คือ สามารถประสานงานกับหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ของรัฐ กำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาตำบล รองลงมา คือ ได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากหน่วยงานต่าง ๆ เป็นอย่างดี ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ อยู่เสมอสามารถประสานงานกับองค์กร เอกชน นักธุรกิจ นักการเมือง เพื่อให้การช่วยเหลือกิจกรรมของ อบต. และอันดับสุดท้าย คือ สามารถใช้ทักษะแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างราบรื่น

5. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย พบว่า อันดับหนึ่งที่หนึ่ง คือ สามารถให้คำปรึกษาหรือข้อเสนอในการจัดทำแผนพัฒนาโครงการกิจกรรมการบริหารของ อบต. รองลงมา คือ มีความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าเผชิญกับปัญหาและแก้ไขปัญหาด้วยความมั่นใจ และอันดับสุดท้าย คือ เมื่อเกิดข้อพิพาทในชุมชน กรรมการ อบต. เป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการยุติข้อพิพาท

3. ผลการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ กรรมการ อบต. ที่มีเพศต่างกัน มีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ

ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น	จำแนกตามเพศ				t	Sig
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น	4.19	.49	4.20	.41	0.62	.53
2. ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ	3.97	.44	4.16	.53	-1.61	.07
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา	3.88	.56	3.96	.46	-0.55	.47
4. ด้านความสามารถในการประสานงาน	3.84	.54	3.91	.36	-0.83	.40
5. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา	3.98	.55	4.05	.59	11.86	.39

3.2 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ที่ต่างกันของกรรมการ อบต.

มีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นโดยรวม ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 3)

ตารางที่ 3 ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกตาม อายุ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น	ปัจจัยส่วนบุคคล					
	อายุ		ระดับการศึกษา		รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	
	F	Sig	F	Sig	F	Sig
1. ด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น	0.48	.70	1.29	.27	1.77	.51
2. ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ	1.84	.14	14.27	.62	11.15	.93
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา	0.67	.57	3.41	.84	0.72	.54
4. ด้านความสามารถในการประสานงาน	2.60	.06	9.52	.76	6.53	.67
5. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา	0.29	.28	16.30	.91	10.54	.66

3.3 ข้อมูลทางสังคม ได้แก่ ตำแหน่งใน อบต. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม และการได้รับการฝึกอบรมความรู้ที่ต่างกันของกรรมการ

อบต. มีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม ไม่แตกต่างกัน (ตารางที่ 4)

ตารางที่ 4 ค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานของข้อมูลทางสังคมจำแนกตามตำแหน่งใน อบต. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมและการได้รับการฝึกอบรมความรู้

ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น	ข้อมูลทางสังคม							
	ตำแหน่งใน อบต.		ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง		การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม		การได้รับการฝึกอบรมความรู้	
	F	Sig	F	Sig	F	Sig	F	Sig
1. ด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น	1.81	.11	7.23	.19	12.06	.17	1.21	.29
2. ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ	0.61	.66	0.44	.12	-1.86	.11	-0.11	.31
3. ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา	2.24	.06	-7.66	.71	0.88	.44	11.02	.49
4. ด้านความสามารถในการประสานงาน	1.68	.67	-1.86	.11	1.91	.93	4.28	.63
5. ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา	0.86	.09	*0.66	.05	2.21	.11	-1.11	.12

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของตัวแปรมากกว่า 2 ตัวขึ้นไป พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ ด้วยวิธี LSD พบว่า กรรมการ อบต. มีความสามารถในการแก้ไขปัญหา แตกต่างกันตามระยะเวลาการดำรงตำแหน่งที่นานกว่าย่อมจะมีความรู้และประสบการณ์ทำงานในการพัฒนาท้องถิ่นที่มากกว่า สามารถชี้แนะให้คำแนะนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ไขปัญหา และสามารถสร้างความมั่นใจเป็นที่ยอมรับของประชาชนได้เป็นอย่างดี จึงส่งผลให้กรรมการ อบต. ที่มีระยะเวลาดำรงตำแหน่งต่างกัน มีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นต่างกัน

4. ผลการให้ข้อเสนอแนะของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความถี่มากที่สุด 3 อันดับ คือ ทุกพื้นที่ควรติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์จากโครงการพัฒนาชุมชน (n=41) รองลงมา คือ ควรร่วมมือกันสร้างมูลค่าสินค้าให้เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น (n=29) และอันดับสุดท้าย คือ ควรช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม การปลูกป่าชุมชน และขุดลอกแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค (n=11) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ที่ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการ อบต. พบว่า โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดระหว่างผู้นำ อบต. กับประชาชนในพื้นที่ที่มีความเข้าใจกันดี การประสานงานความช่วยเหลือได้ลงลึกถึงระดับรากหญ้าด้วยการแก้ปัญหาและมุ่งเน้นผลประโยชน์จากการพัฒนาสู่ประชาชนเป็นหลักอย่างทั่วถึง สอดคล้องกับงานวิจัยของ Suwittayapan (2015) พบว่า ระดับภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีเทศบาล ตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามรายด้าน เรียงลำดับค่าคะแนนเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ ด้านความสามารถในการประสานงาน ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา และด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา

ซึ่งสามารถอธิบายผลเป็นรายด้าน ดังนี้

1.1 ด้านการรับรู้ข่าวสารในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะ อบต.ได้ให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชนในพื้นที่อย่างทั่วถึง อาทิ การกระจายเสียง แผ่นป้ายประชาสัมพันธ์ การเข้าถึงประชาชนทุกครัวเรือนเป็นประจำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Pujanthorn (2010) ได้ศึกษาบทบาทภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลท่าพ้อ อำเภอเมือง จังหวัดพิจิตร พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะกรรมการบริหารเทศบาลตำบลได้สร้างความเท่าเทียมด้านข่าวสาร โดยประชาสัมพันธ์และกระจายข่าวสารผ่านเรื่องขยายเสียงให้ประชาชนได้รับทราบ และมีการออกหนังสือเชิญประชุม มีประชาคมดีหมู่บ้านอย่างต่อเนื่อง

1.2 ด้านความสามารถในการจูงใจให้เชื่อถือศรัทธาและยอมรับ โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะผู้นำท้องถิ่นมีความสามารถใช้ทักษะการจูงใจให้ประชาชนในท้องถิ่นยอมรับและเชื่อถือศรัทธาให้เกิดความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ และนำไปสู่การแก้ไขปัญหาในชุมชนได้เป็นอย่างดีทำให้กรรมการ อบต. สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมั่นใจมีทิศทางเดียวกับนโยบายของท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ketkaew (2007) ได้ศึกษาบทบาทของประธานชุมชนต่อการบริหารเทศบาลกรณีเทศบาลเมืองเขลางค์นคร อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง พบว่า การปฏิบัติหน้าที่ของประธานชุมชนจะมีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด และสร้างความยอมรับนับถือความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของประชาชนในชุมชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและนำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ของการทำหน้าที่ เกิดการยอมรับในสังคมและประชาชน

1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะการมีวิสัยทัศน์ของผู้นำ จะเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารที่จะพัฒนาจากความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของกรรมการและสมาชิกใน อบต. และเป็นความคาดหวังที่จะให้เกิดการพัฒนาขึ้นในท้องถิ่น โดยการวิเคราะห์จุดแข็งจุดอ่อนอุปสรรคและโอกาส นำไปสู่การใช้ดุลยพินิจการแก้ปัญหาอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ Phongrod (2014) ได้ศึกษาบทบาทผู้นำท้องถิ่นต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะของประชาชนในชุมชน กรณีศึกษา อบต. บึงกอก อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก พบว่า แนวทางการส่งเสริมบทบาทผู้นำท้องถิ่น มีศักยภาพของผู้นำอย่างต่อเนื่องทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ทักษะการบริหารงานที่จะนำไปสู่การครองตน ครองคน

ครองงานได้อย่างเหมาะสม ที่สำคัญคือการเป็นผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มุ่งมั่น พยายาม เสียสละ เพื่อให้เกิดกระบวนการผู้นำยุคใหม่ จะต้องกล้าคิด กล้าทำ กล้านำ และกล้าเปลี่ยนแปลงโดยมุ่งสู่ผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

1.4 ด้านความสามารถในการประสานงาน โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะการร่วมมือกันทำงานเพื่อให้งานและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ได้ปฏิบัติงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันเพื่อลดข้อขัดแย้งและทำให้งานดำเนินไปได้อย่างราบรื่นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และนโยบายของอบต.และเป็นการจัดให้คนในองค์การทำงานให้สัมพันธ์สอดคล้องกันโดยจะต้องตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบตามวัตถุประสงค์เป้าหมายและมาตรฐานการปฏิบัติขององค์การเป็นหลักอย่างสมานฉันท์และมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Tangjao (2010) ได้ศึกษาบทบาทของผู้นำชุมชนต่อการเลือกตั้งนักรการเมืองท้องถิ่นเทศบาลสันปุยเลย อำเภอต๋อยสะเท็ด จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า ผู้นำชุมชนปฏิบัติหน้าที่ประสานงานได้ดี มีความสามารถโน้มน้าวจูงใจราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งไปใช้สิทธิเลือกตั้งตามเป้าหมายที่ราชการกำหนด และผู้นำชุมชนได้ปฏิบัติหน้าที่สอดคล้องตามนโยบายและตามที่กฎหมายกำหนด

1.5 ด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา โดยรวมและรายข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะกรรมการ อบต. มีความสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เผชิญได้อย่างถูกต้องเหมาะสมบนพื้นฐานของหลักเหตุผล คุณธรรม มีความเข้าใจของความสัมพันธ์และการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ ในสังคมและมีการตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อท้องถิ่นและชุมชน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sorntong (2010) ได้ศึกษาภาวะผู้นำด้านการพัฒนาท้องถิ่นของผู้บริหารและสมาชิกสภา อบต.หูกวาง อำเภอบรรพตพิสัย จังหวัดนครสวรรค์ พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้งานที่กระทำบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมาย มีการแก้ไขปัญหาได้อย่างรวดเร็ว นายกเทศมนตรีเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานได้แก้ไขปัญหาในเบื้องต้น รวมทั้งการใช้เหตุผลและข้อมูลที่มีอยู่ในการตัดสินใจแก้ไขปัญหา ต้องได้รับการแก้ไขที่รวดเร็ว การปฏิบัติงานของเทศบาลนั้นต้องผ่านขั้นตอนกระบวนการต่าง ๆ จึงส่งผลให้ประชาชนมีความคิดเห็นต่อระดับภาวะผู้นำด้านความสามารถในการแก้ไขปัญหา

2. ผลจากการทดสอบสมมติฐาน

2.1 ปัจจัยส่วนบุคคล ที่ต่างกันของกรรมการ อบต. มีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Boonkamut (2010) ศึกษา การเสริมสร้างภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของสมาชิกสภา อบต. กรณีศึกษาในเขตจังหวัดชัยนาท พบว่า สมาชิกสภา อบต. ที่มีเพศ อายุ อาชีพ และตำแหน่งที่แตกต่างกันมีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นด้านพฤติกรรมที่ปฏิบัติในการพัฒนาท้องถิ่นใน อบต. ไม่แตกต่างกัน

2.2 ข้อมูลทางสังคม ได้แก่ ตำแหน่งใน อบต. ระยะเวลาการดำรงตำแหน่งการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมและการได้รับการฝึกอบรม ความรู้ที่ต่างกันของกรรมการ อบต. มีภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น โดยรวม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nuangpirom (2014) ศึกษาภาวะผู้นำของประธานกรรมการบริหาร อบต. กรณีศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การอบรมสัมมนาและการศึกษาดูงาน ระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง และการเคยเป็นสมาชิกของกลุ่มทางสังคมอื่นของสมาชิกสภา อบต. มีความสัมพันธ์กับการรับรู้ภาวะผู้นำของ อบต. ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความถี่สูงสุด คือ ทุกพื้นที่ควรติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์จากโครงการพัฒนาชุมชน รองลงมา คือ ควรร่วมมือกันสร้างมูลค่าสินค้าให้เป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่น และอันดับสุดท้ายคือ ควรช่วยกันดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมปลูกป่าชุมชน และขุดลอกแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค สอดคล้องกับงานวิจัยของ Deepan (2009) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นของผู้นำชุมชนในพื้นที่อำเภอโนนศิลา จังหวัดขอนแก่น มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) ควรส่งเสริมการพัฒนาให้มากขึ้นโดยนำแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวคิดในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจของชุมชนด้วยเพื่อให้ชุมชนได้พึ่งพาตนเองมากขึ้น และ 2) ควรมีการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดทำแผนงาน การจัดทำโครงการด้านการกีฬาต่อต้านยาเสพติดประจำหมู่บ้าน ด้านส่งเสริมอาชีพสตรีและกลุ่มแม่บ้าน การส่งเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและควรมีแผนงานหรือโครงการด้านการบำรุงรักษาสิ่งแวดล้อม การปลูกป่าชุมชน แผนขุดลอกแหล่งน้ำอุปโภคบริโภค โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานรัฐในชุมชนเป็นที่เล็งผู้นำชุมชน

สรุป

ภาวะผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นของกรรมการ อบต. ในภาพรวมและรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เป็นผลมาจากผู้นำท้องถิ่นได้กระจายข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และเป็นที่ยอมรับนับถือของประชาชนในชุมชน โดยผู้นำท้องถิ่นมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้รับความร่วมมือและมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน มีการกระจายผลประโยชน์ทางสาธารณะ ซึ่งประชาชนและชุมชนได้มีส่วนร่วมกันอย่างเสมอภาค

ข้อเสนอแนะการนำผลวิจัยไปใช้

1. ควรติดตามรับฟังข่าวสารและรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมนำความรู้และข่าวสารการพัฒนาถ่ายทอดแลกเปลี่ยนระหว่างกรรมการ อบต. ด้วยกัน
2. ควรลงพื้นที่ชุมชนเพื่อสร้างความเชื่อถือและให้เกิดการยอมรับไว้วางใจจากประชาชนอย่างต่อเนื่อง
3. ควรให้บริการประสานสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานการติดต่อสื่อสารให้เกิดความคิด ความเข้าใจตรงกับความต้องการของชุมชน ให้สอดคล้องทั้งเวลาและกิจกรรมที่จะต้องกระทำให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างสมานฉันท์และมีประสิทธิภาพ
4. ควรยอมรับปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่ และมีการกำหนดเป้าหมายในการแก้ปัญหา เพื่อนำไปสู่ทางเลือกต่าง ๆ ในการตัดสินใจ และใช้วิธีการแก้ปัญหาที่ดีและเหมาะสมที่สุด
5. ควรมีทิศทางในการพัฒนาท้องถิ่นกรรมการ อบต. ต้องมีการจัดระบบและดำเนินการทุกอย่างในองค์กรอย่างประสานสอดคล้องกับบริบทของชุมชนในแต่ละพื้นที่

References

- Boonkamut, S. (2010). *Sub-district Administrative Organization Council Members Endeared on Local Development in Chainat*. M.P.A. Independent Study, College of Local Administration, Khon Kaen University. [in Thai]

- Deepan, S. (2009). *Guideline Development to Local Community Leaders in the Area of Nonsila District Khon Kaen Province*. M.P.A. Independent Study, College of Local Administration, Khon Kaen University. [in Thai]
- Ketkaew, S. (2007). *Role of Local Leader: A Case Study of Local Leader in Kelangnakorn Municipality, Mueang District, Lampang Province*. M.P.A. Independent Study, College of Local Administration, Khon Kaen University. [in Thai]
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 80, 607-610.
- Nuangpirom, S. (2014). *The Leadership of the Chief Executive of Sub-district Administrative Organization: Case Study of Kampaeng Phet Province*. M.P.A. Independent Study, Graduate School, Thongsook College. [in Thai]
- Oanoi, S. (2007). *Leadership of Chief Executive of the Sub-district Administrative Organization in Khon Kaen Province*. M.P.A. Independent Study (Local Government), College of Local Administration, Khon Kaen University. [in Thai]
- Phongrod, Y. (2014). *The Roles of Local Administrators on Public Activities Participation: Case Study of Bangkok Sub-District Administrative Organization, Bang Rakam District, Phitsanulok*. M.P.A. Independent Study, Graduate School, Phitsanulok University. [in Thai]
- Universitv. [in Thai]
- Puang-ngam, K. (2007). *Thailand Local Government*. Learning Material for B.P.A., Khon Kaen University. [in Thai]
- Pujanthorn, P. (2010). *Role of Leadership in Local Development of Mayor of Talor Sub-district Municipality, Mueang District, Phichit*. M.A. Independent Study, Nakhon Sawan Rajabhat University. [in Thai]
- Sorntong, T. (2010). *Leadership for Local Development of Executives and Council Members of Hukwang Sub-District Administrative Organization, Banphotpisai District, Nakhon Sawan Province*. M.P.A. Independent Study, College of Local Administration, Khon Kaen University. [in Thai]
- Sukhothai Provincial Office for Local Administration. (2016). Internal Structure. Searched on January 14, 2016. <http://www.sukhothailocal.go.th/frontpage>. [in Thai]
- Suvittayapan, W. (2015). *The Leadership on Local Administration of Mayor of Watthananakhon Sub-district Municipality, Watthananakhon District, Srakaew*. M.P.A. Thesis (Public Administration), Faculty of Political Science and Law, Burapha University. [in Thai]
- Tangjai, S. (2010). *Roles of the Community Leaders on Election of Local Politicians, Sunpulei Municipality, Doisaket District, Chiang Mai Province*. M.P.A. Independent Study, College of Local Administration, Khon Kaen University. [in Thai]
- Yongvanit, S. (2010). *Local Leadership in Southern Thailand*. Faculty of Humanities and Social Sciences. Khon Kaen: Khon Kaen University. [in Thai]